

Informacja o wysokości emerytur i rent rolniczych przyznawanych od dnia 1 marca 2018 r.

Zgodnie z komunikatem Prezesa KRUS z dnia 13 lutego 2018 r. w sprawie kwoty emerytury podstawowej (M.P. z 2018 r. poz. 195) kwota emerytury podstawowej, od której ustalana jest wysokość rolniczych świadczeń emerytalno-rentowych, od dnia 1 marca 2018 r. wynosi 912,86 zł.

Jeżeli wysokość przyznanej od 1 marca 2018 r. emerytury lub renty rolniczej jest niższa od kwoty najniższej emerytury pracowniczej, tj. 1.029,80 zł, wysokość takiego świadczenia zostanie podwyższona do 1.029,80 zł.

Do 1.029,80 zł nie zostaną podwyższone:

- a) emerytury przyznane na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (tzw. wcześniejsze emerytury rolnicze),
- b) świadczenia, których wypłata została zawieszona w związku z prowadzeniem działalności rolniczej lub osiągnięciem przychodów z tytułu zatrudnienia,
- c) emerytura i renta z ubezpieczenia pobierane w zbiegu z emeryturą lub rentą z innego ubezpieczenia społecznego (dotyczy również pobierania jednocześnie emerytur z ZUS i KRUS), jeżeli suma tych świadczeń przekracza kwotę najniższej emerytury pracowniczej, z wyjątkiem renty rodzinnej wypłacanej w zbiegu z rentą socjalną,
- d) emerytury i renty wypłacane w wysokości pro-rata.

Ustalanie wysokości emerytury rolniczej lub renty rolniczej

Emerytura rolnicza, renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy oraz renta rolnicza szkoleniowa składa się z części składkowej i części uzupełniającej.

Suma obu części stanowi pełną wysokość emerytury/renty. Dla każdej z tych części ustala się wskaźnik wymiaru.

Wskaźnik wymiaru jest to ustalona dla emerytury/renty liczba wyrażająca stały stosunek świadczenia emerytalno-rentowego (części składkowej/uzupełniającej) do emerytury podstawowej, z zaokrągleniem do drugiego miejsca po przecinku.

Część składkowa

Część składkową ustala się, przyjmując po 1% emerytury podstawowej (912,86 zł od 1.03.2018 r. do 28.02.2019 r.) za każdy rok podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu. Do liczby tych lat dolicza się m.in. liczbę lat:

1. podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od dnia 1 stycznia 1983 r. do dnia 31 grudnia 1990 r. – po 1% emerytury podstawowej za każdy rok (więcej niż 1% w przypadku opłacenia rocznej składki wyższej niż 120% przeciętnej emerytury podstawowej w danym roku),
2. prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie w okresie od dnia 1 lipca 1977 r. do dnia 31 grudnia 1982 r., za który była opłacana składka na Fundusz Emerytalny Rolników – po 1% emerytury podstawowej za każdy rok,
3. prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w nim – bez podlegania innemu ubezpieczeniu społecznemu – po ukończeniu 16 roku życia, przypadających przed dniem 1 lipca 1977 r., jednak nie wcześniej niż 25 lat przed spełnieniem warunków nabycia prawa do emerytury rolniczej lub renty rolniczej – po 0,5% emerytury podstawowej za każdy rok (praktycznie ten przepis jest martwy od 1 lipca 2002 r.),
4. podlegania innemu ubezpieczeniu (o ile z tego tytułu ubezpieczonemu nie przyznano emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów), które przelicza się w wymiarze półtorakrotnym.

Okresów, o których mowa w pkt 4, nie uwzględnia się przy ustalaniu wysokości emerytury rolniczej (również emerytury tzw. „wcześniejszej”) osobom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. Zmiana ta została wprowadzona ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych i obowiązuje od 8 stycznia 2009 r.

Część uzupełniająca

Część uzupełniająca wynosi 95% emerytury podstawowej, jeżeli liczba lat przyjęta do ustalenia części składkowej jest mniejsza od 20. Za każdy pełny rok powyżej 20 lat przyjęty do części składkowej obniża się część uzupełniającą o 0,5% emerytury podstawowej.

Wyjątek stanowi sytuacja, gdy rolnik nabywa prawo do emerytury rolniczej tzw. „wcześniejszej”. Wtedy część uzupełniająca zmniejsza się o 5% emerytury podstawowej za każdy pełny rok dzielący uprawnionego od powszechnego wieku emerytalnego. Tak ustaloną część uzupełniającą zwiększa się o 5% emerytury podstawowej po upływie każdego pełnego roku dzielącego uprawnionego od wieku emerytalnego.

Jeżeli wysokość przyznanej od 1 marca 2018 r. emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinnej jest niższa od kwoty najniższej emerytury, tj. 1.029,80 zł, wysokość takiego świadczenia podwyższa się do kwoty 1.029,80 zł. Podwyższenia do kwoty 1.029,80 zł nie stosuje się do:

- a) emerytur rolniczych tzw. wcześniejszych,
- b) świadczeń, których wypłata została zawieszona w związku z prowadzeniem działalności rolniczej lub osiągnięciem przychodów z tytułu zatrudnienia,
- c) emerytury i renty z ubezpieczenia pobieranej w zbiegu z emeryturą lub rentą z innego ubezpieczenia społecznego (dotyczy również pobierania jednocześnie emerytur z ZUS i KRUS), jeżeli suma tych świadczeń przekracza kwotę najniższej emerytury określonej w przepisach emerytalnych, z wyjątkiem renty rodzinnej wypłacanej w zbiegu z rentą socjalną,
- d) emerytur i rent wypłacanych w wysokości pro-rata.

Kwota podwyżki do 1.029,80 zł stanowi odrębną część świadczenia i nie jest doliczana ani do części składkowej, ani do części uzupełniającej.

Przykład 1

Rolnik, ur. 7.10.1948 r., przekazał w grudniu 2017 r. gospodarstwo rolne, a w marcu 2018 r. zgłosił wniosek o emeryturę rolniczą. Zainteresowany udowodnił następujące okresy ubezpieczenia:

- od 8.10.1964 r. do 30.06.1969 r. – praca w gospodarstwie rolnym rodziców; w przypadku wnioskodawcy okres ten nie ma wpływu na wysokość emerytury rolniczej (jest jedynie uwzględniany przy ustalaniu prawa do tego świadczenia),
- od 1.07.1969 r. do 30.06.1977 r. – okres zatrudnienia poza rolnictwem – 8 lat (okres ten przelicza się półtorakrotnie i wynosi 12; (okres liczony wg wskaźnika 1% emerytury podstawowej – 12%),
- od 1.07.1977 r. do 31.12.1982 r. – praca we własnym gospodarstwie rolnym – 5 lat i 6 miesięcy (okres liczony wg wskaźnika 1% emerytury podstawowej – 5,5%),
- od 1.01.1983 r. do 31.12.1990 r. – praca we własnym gospodarstwie rolnym – 8 lat (okres liczony wg wskaźnika 1% emerytury podstawowej – 8%),
- od 1.01.1991 r. do 31.12.2017 r. – okres pracy we własnym gospodarstwie rolnym – 27 lat (okres liczony wg wskaźnika 1% emerytury podstawowej – 27%).

Zainteresowany spełnił warunki do uzyskania emerytury rolniczej, gdyż osiągnął wiek emerytalny (od 1.10.2017 r. wynosi 65 lat dla mężczyzny) oraz posiada wymagany, co najmniej 25-letni, okres ubezpieczenia.

Wysokość części składkowej: $52,5\% (12\% + 5,5\% + 8\% + 27\%) \times 912,86 \text{ zł}$ (kwota emerytury podstawowej obowiązująca od 1.03.2018 r. do 28.02.2019 r.) = 479,25 zł.

Liczba pełnych lat przyjętych do ustalenia części składkowej wynosi 52, zatem część uzupełniającą (95% emerytury podstawowej) zmniejsza się o 16% emerytury podstawowej $/(52 - 20) \times 0,5\%$, przy czym nie może być niższa niż 85% emerytury podstawowej.

Wysokość części uzupełniającej: $85\% \times 912,86 \text{ zł}$ (kwota emerytury podstawowej obowiązująca od 1.03.2018 r. do 28.02.2019 r.) = 775,93 zł.

Wysokość emerytury rolniczej wynosi 479,25 zł + 775,93 zł = 1.255,18 zł brutto (łączna wysokość części składkowej i części uzupełniającej). Ze świadczenia potrącana jest zaliczka na podatek dochodowy i składka na ubezpieczenie zdrowotne.

Zaliczka na podatek dochodowy:

1.255 zł (po zaokrągleniu do pełnych złotych) $\times 18\%$ - 46,33 zł (ulga) = 179,57 zł Łączna kwota składki na ubezpieczenie zdrowotne:

$1.255,18 \text{ zł} \times 9\% = 112,97 \text{ zł}$

Kwota składki na ubezpieczenie zdrowotne, o którą zmniejsza się zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych (odprowadzana do NFZ):

$1.255,18 \text{ zł} \times 7,75\% = 97,28 \text{ zł}$

Kwota składki na ubezpieczenie zdrowotne finansowana ze świadczenia (potrącana z kwoty netto świadczenia):

113 zł (po zaokrągleniu do pełnych złotych) - 97,28 zł = 15,72 zł

Kwota podatku dochodowego odprowadzana do urzędu skarbowego: $179,57 \text{ zł} - 97,28 \text{ zł} = 82,29 \text{ zł}$
~ 82 zł (po zaokrągleniu do pełnych złotych)

Świadczenie do wypłaty 1.255,18 zł – 82 zł – 97,28 zł – 15,72 zł = 1.060,18 zł.

Przykład 2

Rolniczka, ur. 1.08.1957 r., zgłosiła wniosek o emeryturę rolniczą w marcu 2018 r. Zainteresowana udowodniła następujące okresy ubezpieczenia:

- od 2.08.1973 r. do 30.06.1977 r. – praca w gospodarstwie rolnym rodziców – w przypadku wnioskodawczynie okres ten nie ma wpływu na wysokość emerytury rolniczej (jest jedynie uwzględniany przy ustalaniu prawa do tego świadczenia),
- od 1.07.1977 r. do 31.12.1982 r. – praca w gospodarstwie rolnym teściów – z uwagi na brak potwierdzenia opłacenia przez teściów składek w ww. okresie, nie ma on wpływu na wysokość emerytury rolniczej wnioskodawczynie (zostanie uwzględniony przy ustalaniu prawa do tego świadczenia),
- od 1.01.1983 r. do 31.08.2001 r. – okres zatrudnienia poza rolnictwem; w przypadku wnioskodawczynie (urodzona po 31 grudnia 1948 r.) okres ten nie ma wpływu na wysokość emerytury rolniczej (i nie jest uwzględniany przy ustalaniu prawa do tego świadczenia),
- od 1.03.2002 r. do 28.02.2018 r. – okres pracy we własnym gospodarstwie rolnym – 16 lat (okres liczony wg wskaźnika 1% emerytury podstawowej – 16%).

Zainteresowana spełniła warunki do uzyskania emerytury rolniczej, gdyż osiągnęła wiek emerytalny (od 1.10.2017 r. wynosi 60 lat dla kobiety) oraz posiada wymagany okres rolniczego ubezpieczenia emerytalno-rentowego, tj. co najmniej 25 lat.

Wysokość części składkowej: $16\% \times 912,86 \text{ zł}$ (kwota emerytury podstawowej obowiązująca od 1.03.2018 r. do 28.02.2019 r.) = 146,06 zł.

Liczba pełnych lat przyjętych do ustalenia części składkowej wynosi 16, zatem części uzupełniającej (95% emerytury podstawowej) nie zmniejsza się.

Wysokość części uzupełniającej: $95\% \times 912,86 \text{ zł}$ (kwota emerytury podstawowej obowiązująca od 1.03.2018 r. do 28.02.2019 r.) = 867,22 zł.

Wysokość emerytury rolniczej wynosi 146,06 zł + 867,22 zł = 1.013,28 zł brutto (łącznie wysokość części składkowej i części uzupełniającej). Ponieważ emerytura jest niższa od **1.029,80 zł**, zostanie podwyższona do **1.029,80 zł**.

Ze świadczenia potrącana jest zaliczka na podatek dochodowy i składka na ubezpieczenie zdrowotne na zasadach podanych w przykładzie 1.

Przykład 3

Rolniczka, ur. 1.09.1962 r., zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej w grudniu 2017 r., a w marcu 2018 r. zgłosiła wniosek o emeryturę rolniczą tzw. wcześniejszą.

Zainteresowana udowodniła następujące okresy ubezpieczenia:

- od 1.09.1981 r. do 31.12.1987 r. – okres zatrudnienia poza rolnictwem; w przypadku wnioskodawczynie (urodzona po 31 grudnia 1948 r.) okres ten nie ma wpływu na wysokość emerytury rolniczej (i nie jest uwzględniany przy ustalaniu prawa do tego świadczenia),
- od 1.01.1988 r. do 31.12.1990 r. – praca we własnym gospodarstwie rolnym – 3 lata (okres liczony

- wg wskaźnika 1% emerytury podstawowej - 3%),
- od 1.01.1991 r. do 31.12.2017 r. - okres pracy we własnym gospodarstwie rolnym - 27 lat (okres liczony wg wskaźnika 1% emerytury podstawowej - 27%).

Zainteresowana spełniła warunki do uzyskania emerytury rolniczej wcześniejszej, gdyż do 31 grudnia 2017 r. ukończyła 55 lat, posiada wymagany okres rolniczego ubezpieczenia emerytalno-rentowego, tj. co najmniej 30 lat, i zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej.

Wysokość części składkowej: $30\% (3\% + 27\%) \times 912,86 \text{ zł}$ (kwota emerytury podstawowej obowiązująca od 1.03.2018 r. do 28.02.2019 r.) = 273,86 zł.

Liczba pełnych lat przyjętych do ustalenia części składkowej wynosi 30, zatem część uzupełniającą (95% emerytury podstawowej) zmniejsza się o 5% emerytury podstawowej $/(30 - 20) \times 0,5\%$. Ponadto część uzupełniającą zostanie obniżona o 25% emerytury podstawowej, tj. o 5% emerytury podstawowej za każdy pełny rok dzielący uprawnioną od wieku emerytalnego (od 1 października 2017 r. wynosi 60 lat dla kobiety) $/(60 \text{ lat} - 55 \text{ lat}) \times 5\%$.

Wysokość części uzupełniającej: $65\% (95\% - 5\% - 25\%) \times 912,86 \text{ zł}$ (kwota emerytury podstawowej obowiązująca od 1.03.2018 r. do 28.02.2019 r.) = 593,36 zł.

Wysokość emerytury rolniczej wynosi 273,86 zł + 593,36 zł = 867,22 zł brutto (łączna wysokość części składkowej i części uzupełniającej). Ponieważ jest to emerytura rolnicza tzw. wcześniejsza, nie zostanie podwyższona do 1.029,80 zł.

Ze świadczenia potrącana jest zaliczka na podatek dochodowy i składka na ubezpieczenie zdrowotne na zasadach podanych w przykładzie 1.

Przykłady obliczania wysokości emerytury rolniczej z uwzględnieniem okresów zatrudnienia za granicą (w Niemczech)

Przykład 1

Rolnik, ur. 7.10.1948 r., przekazał w grudniu 2017 r. gospodarstwo rolne, a w marcu 2018 r. zgłosił wniosek o emeryturę rolniczą. Zainteresowany udowodnił następujące okresy ubezpieczenia:

- od 8.10.1964 r. do 30.06.1977 r. - praca w gospodarstwie rolnym rodziców; w przypadku wnioskodawcy okres ten nie ma wpływu na wysokość emerytury rolniczej (jest jedynie uwzględniany przy ustalaniu prawa do tego świadczenia),
- od 1.01.1979 r. do 31.12.1986 r. - okres zatrudnienia poza rolnictwem - 8 lat (okres ten przelicza się półtorakrotnie i wynosi 12, jest on liczony wg wskaźnika 1% emerytury podstawowej - 12%),
- od 1.01.1988 r. do 31.12.1991 r. - okres zatrudnienia w Niemczech - 4 lata (okres liczony wg wskaźnika 1% emerytury podstawowej - 4%),
- od 1.01.1994 r. do 31.12.2017 r. - okres pracy we własnym gospodarstwie rolnym - 24 lata (okres liczony wg wskaźnika 1% emerytury podstawowej - 24%).

Zainteresowany spełnił warunki do uzyskania emerytury rolniczej, gdyż osiągnął wiek emerytalny (od 1.10.2017 r. wynosi 65 lat dla mężczyzny) oraz posiada wymagany okres ubezpieczenia co najmniej 25 lat.

Obliczenie wysokości emerytury rolniczej krajowej:

- okresy w Polsce liczone wg wskaźnika procentowego - 36% (24% + 12%)

Wysokość części składkowej: $36\% \times 912,86 \text{ zł}$ (kwota emerytury podstawowej obowiązująca od 1.03.2018 r. do 28.02.2019 r.) = 328,63 zł

Liczba pełnych lat przyjętych do ustalenia części składkowej wynosi 36, zatem część uzupełniającą (95% emerytury podstawowej) zmniejsza się o 8% emerytury podstawowej $/(36 - 20) \times 0,5\%$.

Wysokość części uzupełniającej: $87\% \times 912,86 \text{ zł}$ (kwota emerytury podstawowej obowiązująca od 1.03.2018 r. do 28.02.2019 r.) = 794,19 zł

Wysokość emerytury rolniczej krajowej wynosi $328,63 \text{ zł} + 794,19 \text{ zł} = \mathbf{1.122,82 \text{ zł brutto}}$ (łączna wysokość części składkowej i części uzupełniającej).

Obliczenie wysokości emerytury rolniczej „pro rata”

Emerytura teoretyczna:

- okresy w Polsce liczone wg wskaźnika procentowego – 36% (24% + 12%),
- okresy w Niemczech liczone wg wskaźnika procentowego – 4%

Wysokość części składkowej: $40\% (36\% + 4\%) \times 912,86 \text{ zł}$ (kwota emerytury podstawowej obowiązująca od 1.03.2018 r. do 28.02.2019 r.) = 365,14 zł

Liczba pełnych lat przyjętych do ustalenia części składkowej wynosi 40, zatem część uzupełniającą (95% emerytury podstawowej) zmniejsza się o 10% emerytury podstawowej $/(40 - 20) \times 0,5\%$.

Wysokość części uzupełniającej: $85\% \times 912,86 \text{ zł}$ (kwota emerytury podstawowej obowiązująca od 1.03.2018 r. do 28.02.2019 r.) = 775,93 zł

Wysokość emerytury teoretycznej wynosi $365,14 \text{ zł} + 775,93 \text{ zł} = \mathbf{1.141,07 \text{ zł brutto}}$ (łączna wysokość części składkowej i części uzupełniającej).

Emerytura rzeczywista (pro-rata):

$1.141,07 \text{ zł} \times 0,89$ (współczynnik wysokości emerytury częściowej) = 1.015,55 zł brutto

Współczynnik wynika z proporcji:

384 miesiące ubezpieczenia w Polsce

----- = 0,89
384 miesiące ubezpieczenia w Polsce + 48 miesięcy ubezpieczenia w Niemczech

Wysokość emerytury „pro rata” wynosi $\mathbf{1.015,55 \text{ zł brutto}}$.

Ponieważ emerytura krajowa (1.122,82 zł brutto) jest wyższa od emerytury „pro rata” (1.015,55 zł brutto), dlatego KRUS przyzna emeryturę rolniczą krajową, jako świadczenie korzystniejsze. Ze świadczenia zostanie potrącona zaliczka na podatek dochodowy i składka na ubezpieczenie zdrowotne – na zasadach podanych wyżej.

Przykład 2

Rolniczka, urodzona w lipcu 1957 r., zgłosiła wniosek o emeryturę rolniczą w marcu 2018 r. Zainteresowana udowodniła następujące okresy ubezpieczenia:

od 1.07.1975 r. do 30.06.1977 r. – praca w gospodarstwie rolnym rodziców i teściów; w przypadku wnioskodawcy ten okres nie ma wpływu na wysokość emerytury rolniczej (jest jedynie uwzględniany przy ustalaniu prawa do tego świadczenia),

- od 1.07.1977 r. do 31.12.1989 r. – praca we własnym gospodarstwie rolnym – 12 lat i 6 miesięcy (okres liczony wg wskaźnika 1% emerytury podstawowej – 12,5%),
- od 1.01.1990 r. do 31.08.2002 r. – okres zatrudnienia poza rolnictwem; w przypadku wnioskodawcy (urodzona po 31 grudnia 1948 r.) okres ten nie ma wpływu na wysokość emerytury rolniczej (i nie jest uwzględniany przy ustalaniu prawa do tego świadczenia),
- od 1.09.2002 r. do 31.08.2010 r. – okres zatrudnienia w Niemczech – 8 lat (okres liczony wg wskaźnika 1% emerytury podstawowej – 8%),
- od 1.09.2010 r. do 28.02.2018 r. – okres pracy we własnym gospodarstwie rolnym – 7 lat i 6 miesięcy (okres liczony wg wskaźnika 1% emerytury podstawowej – 7,5%).

Zainteresowana legitymuje się 22-letnim okresem rolniczego ubezpieczenia emerytalno-rentowego, a zatem nie spełniła warunków do przyznania emerytury rolniczej krajowej, natomiast spełniła warunki do przyznania emerytury rolniczej „pro-rata”.

Obliczenie wysokości emerytury rolniczej „pro-rata”

Emerytura teoretyczna:

- okresy w Polsce liczone wg wskaźnika procentowego – 20%,
- okresy w Niemczech liczone wg wskaźnika procentowego – 8%

Wysokość części składkowej: $28\% (20\% + 8\%) \times 912,86 \text{ zł}$ (kwota emerytury podstawowej obowiązująca od 1.03.2018 r. do 28.02.2019 r.) = 255,60 zł

Liczba pełnych lat przyjętych do ustalenia części składkowej wynosi 28, zatem część uzupełniającą (95% emerytury podstawowej) zmniejsza się o 4% emerytury podstawowej $/(28 - 20) \times 0,5\%$.

Wysokość części uzupełniającej: $91\% \times 912,86 \text{ zł}$ (kwota emerytury podstawowej obowiązująca od 1.03.2018 r. do 28.02.2019 r.) = 830,70 zł

Wysokość emerytury teoretycznej wynosi 255,60 zł + 830,70 zł = 1.086,30 zł brutto

Emerytura rzeczywista (pro-rata):

$1.086,30 \text{ zł} \times 0,71$ (współczynnik wysokości emerytury cząstkowej) = 771,27 zł brutto

Współczynnik wynika z proporcji:

240 miesięcy ubezpieczenia w Polsce

----- = 0,71
240 miesięcy ubezpieczenia w Polsce + 96 miesięcy ubezpieczenia w Niemczech

Wysokość emerytury „pro-rata” wynosi 771,27 zł brutto.

Ustalanie wysokości okresowej emerytury rolniczej

Okresowa emerytura rolnicza przysługuje w wysokości emerytury podstawowej (912,86 zł – od 1.03.2018 r. do 28.02.2019 r.).

W związku z tym, że wysokość okresowej emerytury rolniczej jest niższa od kwoty najniższej emerytury pracowniczej (od 1 marca 2018 r. 1.029,80 zł) – zostanie podwyższona do kwoty 1. 029,80 zł.

Ze świadczenia potrącana jest zaliczka na podatek dochodowy i składka na ubezpieczenie zdrowotne – na zasadach podanych wyżej.

Informacja przekazana za pośrednictwem OR KRUS w Bydgoszczy